

4) *Величина-ша на главницѣ* по извѣстенъ лихвенъ доходъ и врѣмя; 5) *Величина-ша на пошощкы* (*лихва ошъ 100*) и 6) *Врѣмя-шо*, въ кое-то е дадена главница.

Всичкы задавки отъ тѣхъ шесть случаяи ся рѣшавать по просто тройно правило, и зачто-то главницы-ты и тѣхны-ты лихвенни доходи при равны проценты и при равно лихвенно врѣмя ся намирать въ равно отношеніе помежду си, то за намираніе просты лихвы въ всякой случай служатъ за основѣ слѣдующы-ты отъ нормѣ проценты отношенія:

$$\begin{array}{l} 100 \text{ по } 15 \text{ лихва слѣдъ } 1 \text{ годинѣ ще бѣде } 100 + (15 \times 1) \\ 100 \text{ „ } 12 \text{ „ „ } 2 \text{ „ „ „ } 100 + (12 \times 2) \end{array}$$

и наопаки:

$$\begin{array}{l} 100 + (15 \times 1) \text{ по } 15 \text{ лихва прѣди } 1 \text{ годинѣ были } 100 \\ 100 + (12 \times 2) \text{ „ } 12 \text{ „ „ } 2 \text{ „ „ } 100. \end{array}$$

1-й случай. *Примѣръ. Да ся найде лихва-ша ошъ каишаль 7000 гр., даденъ по 12 проценшы ошъ 100.*

Явно е, че о колко-то пѣти капиталъ-тъ 7000 е по-голѣмъ отъ 100, о толкова пѣти негова-та лихва ще бѣде по-вече отъ 12 гроша, слѣдователно, между капиталы-ты и тѣхны-ты проценты *сдържаніе-шо е право*. И така, като нарѣчемъ x исканы-ты проценты, и съставимъ съразмѣрность:

$$\begin{array}{rcl} 100 \text{ гр.} & \text{—} & 12 \% \\ 7000 \text{ „} & \text{—} & x \\ \hline 100 : 7000 = 12 : x, \end{array}$$

находимъ отъ тѣхъ съразмѣрность $x = 840$ гроша. Такъва е лихва-та за годинѣ отъ 7000 гроша.

Примѣръ. Каишаль 3000 гр. даденъ за 1 годинѣ и 5 мѣсяцы по 6% на годинѣ; да ся найдѣшь проценшы-ши ошъ всичкый каишаль за шова врѣмя.

За да рѣшимъ това пытаніе, да прѣврънемъ съставно-то число 1 год. + 5 мѣс. въ години:

$$1 \text{ год.} + 5 \text{ мѣс.} = 1\frac{5}{12} \text{ год.}$$